

Bilgilendirme Formu

Epilepsi hastalığınız nedeniyle epilepsi ilaçları kullanmaktasınız. Genç ve doğurganlık çağında bir kadın olarak gebe kalmak isteyebilirsiniz. Gebelik sırasında ilaç kullanmanın bazı sakıncaları vardır. Zorunlu olmadıkça ilaç kullanımı tavsiye edilmez. Ancak hastalığınızın ciddiyetini ve önemini göz önünde bulundurduğumuzda gebeliğiniz sırasında ilaç kullanmaya devam etmeniz gereklidir; zira ilaç kullanmadığınız takdirde tekrarlayan nöbetler nedeniyle hem sizin hem de bebeğinizin sağlığı ciddi anlamda risk altına girebilecektir. Sağlıklı bir gebelik geçirmeniz ve sağlıklı bir bebek sahibi olabilmeniz için bugünkü tıbbın bize sağlamış olduğu tüm çağdaş bilgiler doğrultusunda bir hazırlık yapılacaktır. Aşağıda ilaçlar ve gebelik üzerine en önemli görülen bilgiler özetlenmiştir.

Gebelikte kullanılan epilepsi ilaçları ile bebekte oluşabilecek büyük ve küçük çaplı bozukluklar(majör ve minör malformasyonlar):

Anne rahminde epilepsi ilaçlarına maruz kalmış olan bebeklerde büyük ve küçük çaplı bozukluk riski artmıştır. Bebekte ciddi bozukluk(majör malformasyon) riskinin toplum geneli için % 2-3, gebe iken epilepsi ilacı alan kadınlarda ise % 4-6 olduğu bildirilmektedir. Epilepsi ilaçları ile ilişkili en sık karşılaşılan ciddi bozukluklar(majör malformasyonlar) omurga oluşumunda bozukluklar(nöral tüp defektleri), doğumsal kalp hastalıkları, idrar yolları ile ilişkili bozukluklar, iskelet bozuklukları ve yarı damaktır.

Ceninde bozukluk(fetal malformasyon) riski, başta Valproat=Valproik asit (ticari isimlerine bakınız) olmak üzere, epilepsi ilaçlarına maruz kalmakla artar. Fenitoin (ticari isimlerine bakınız), Karbamazepin (ticari isimlerine bakınız), Fenobarbital (ticari isimlerine bakınız) ve Topiramamat (ticari isimlerine bakınız) ilaçları da artmış ceninde bozukluk riski oranları ile ilişkili bulunmuştur. Karbamazepin ilacı risk artışı yapmakla birlikte gebelikte kullanımı risk-yarar açısından iyi tartıldığında birçok hastada kabul edilebilir bulunmaktadır. Diğer epilepsi ilaçları ile ilişkili riskler henüz tam bilinmemektedir. Lamotrijin (ticari ismine bakınız) ile ilgili bilgiler risk artışı göstermekle birlikte bu ilaç da kabul edilebilir bulunmaktadır. Levetirasetam (ticari isimlerine bakınız) kullanımı hakkında risk artışı gösterilememiştir. Bununla beraber Levetirasetam ile ilgili bu sonuca götüren bilimsel çalışmaların hasta sayısı az olup daha çok delile ihtiyaç vardır.

Unutulmaması gereken en önemli şey, hastanın nöbetlerini kontrol eden ilaç aslında o hasta için en ideal ilaçtır. Hastanın nöbetini kontrol edebilen ilaç, düşük dozda ve bölünmüş dozlarda kullanıldığı sürece, hasta ve bebeği için en güvenilir ilaç olabilir. Hekiminiz ile bu konuyu konuşmanızı tavsiye ederiz.

Epilepsisi olan kadınların çocuklarında ciddi bozukluk(majör malformasyon) oluşması riski ile Valproat (ticari isimlerine bakınız) ve Lamotrijin (ticari isimlerine bakınız) günlük kullanım dozu arasında bir ilişki olabilir.

Konsepsiyon(döllenme) anındaki kullanılmakta olan günlük epilepsi ilacının dozu, ciddi bozukluk(majör malformasyon) riski ile ilişkili olabilir. Bu nedenle epilepsisi olan bir kadının almakta olduğu epilepsi ilacının günlük dozu ya da mümkünse ilaç kan düzeyi tedavi edici ilaç aralığının üst sınırlarında ise, hastanın daha önceki takip bilgisi nöbetleri kontrol etmek için kişinin bu ilaç dozuna ihtiyaç duymakta olduğuna işaret etmiyorsa, hasta henüz gebe kalmadan önce, mümkün olan en düşük günlük doza kadar azaltılmaya ve toplam günlük ilaç dozu bölünerek verilmeye çalışılmalıdır.

Folik asit kullanımının gebelikten 3 ay önce başlanıp sürdürülmesinin bebekte gelişebilecek bazı bozukluklara karşı koruyucu etkisi olduğu kesin olarak bilinmese de düşünülmekte ve tavsiye edilmektedir.

Birden fazla sayıda epilepsi ilacı ile yapılan çoklu tedavi(politerapi), birçok çalışmanın gösterdiği üzere ceninde bozukluk(fetal malformasyon) için bir risk faktörüdür; bu durumda ciddi bozukluk(majör malformasyon) riski % 6-8,6 kadardır. Valproat (ticari isimlerine bakınız) ya da Topiramet (ticari isimlerine bakınız) içeren bir "çoklu tedavi" rejimi, özellikle yüksek bir ceninde bozukluk(fetal malformasyon) riski taşır. Bununla beraber bazı epilepsi ilaçları ile yapılan çoklu tedavilerinin ciddi bozukluk(majör malformasyon) açısından fazla risk artışı taşımadığı gözlenmiştir: Lamotrijin (ticari isimlerine bakınız) ile bir arada Levetirasetam (ticari isimlerine bakınız) kullanılması gibi. Ancak bu çoklu tedavinin bebeğin(fetüs) anne karnında büyümesi, obstetrik(gebelik-doğum) ve yenidoğan sonlanımı ile uzun vadede sinir sistemi ve gelişimi üzerinde bir etkisi olup olmadığı bilinmemektedir.

Epilepsi ilacı kullanırken plansız bir şekilde gebe kalarak doktora müracaat eden hastalarda, büyük değişiklikler yapmak zordur. Yine de hekiminiz ile konuşarak gerekli hazırlıklar yapılabilir.

Epilepsi ilacı kullanırken bir kez ciddi bozukluk(majör malformasyon) ile sonuçlanmış gebelik öyküsü olan kadınlar, takip eden yeni gebeliklerinde de ciddi bozukluk açısından yüksek risk altındadırlar.

IQ, Sözel Zekâ, Otizm Spektrum Hastalıkları: Gözlemsel çalışmalardan gelen veriler, gebelik sırasındaki epilepsi ilaç tedavisinin çocukta, ilerleyen yaşlarında görülür hale gelen, bilişsel (kognitif, zekâyâ dair) ve nörolojik işlevlerde istenmeyen sonuçlara yol açma riskinin mevcut olduğuna işaret etmektedir.

Olumsuz kognitif ve gelişimsel sonlanım ile en kuvvetli ilişkisi olan ilaç Valproat tır (ticari isimlerine bakınız). Başka çalışmaların sonuçları Fenitoin, Karbamazepin, Primidone ve Fenobarbital (ticari isimlerine bakınız)'e maruz kalmanın da ilerleyen yaşlarda bozulmuş kognitif performansa yol açtığını ima etmektedir. Gebelik sırasında Levetirasetam (ticari isimlerine bakınız)'a maruz kalmış cenin ile maruz kalmamış cenin arasında, çocuklukta ulaşılan nörogelişimsel sonlanım açısından bir fark saptanmamıştır.

Kaynaklar

1. Page B. Pennell. Use of Antiepileptic Drugs During Pregnancy: Evolving Concepts. Neurotherapeutics 2016. DOI 10.1007/s13311-016-0464-0
2. Steven C Schachter. Risks associated with epilepsy and pregnancy. Sep 22, 2016. www.uptodate.com/store
3. Steven C Schachter. Management of epilepsy and pregnancy. Dec 06, 2016. www.uptodate.com/store

Sonuç olarak;

- Gebelik öncesi Nöroloji Uzmanı ile görüşmek ve gerekli hazırlıkları yapmak
- Gebelik sırasında Kadın Hastalıkları ve Doğum Bölümü'nün riskli gebelik bölümünde takip edilmek

önemlidir.

Yukarıdaki bilgileri, bebeğin yasal sahibi olacak anne-babanın birlikte değerlendirip karar vermesi uygundur.

Okuduk. Anladık. Gerekli açıklamalar sözel olarak da yapıldı. Aklımıza takılan soruları sorduk ve yeterli cevap aldık.

Hasta Adı Soyadı:

Doktor Adı Soyadı:

Tarih:

Tarih: